

DECIZIE

04 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir

Judecători – Țurcan Anatolie, Cobzac Elena, Bejenaru Iurie și Burduh Victor,

judecând, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Devder Djulieta și de către avocatul Chiosa Serghei în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 decembrie 2021, în cauza penală în privința lui

Șcerbina Ivan xxx, născut la xxx, originar și domiciliat în xxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 05.02.2020 - 30.07.2020;

Instanță de apel: 15.10.2020 - 07.12.2021;

Instanță de recurs: 11.03.2022 - 04.10.2022.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 30.07.2020, Șcerbina Ivan a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.264 alin.(3) lit. b) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

În baza art.90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii a fost suspendată condiționat pentru perioada de probațiune de 2 ani.

În conformitate cu prevederile art.90 alin.(6) pct. a) și c/1) Cod penal, în perioada de probațiune Șcerbina Ivan a fost obligat să nu-și schimbe domiciliul și/sau reședința fără consimțământul organului competent.

A fost admisă parțial acțiunea civilă înaintată de succesorul părții vătămate Ștefanesa Svetlana și s-a dispus încasarea de la CA „Moldasig” SA în beneficiul succesorului părții vătămate Ștefanesa Svetlana a prejudiciul material pentru cheltuielile de înmormântare în sumă de 13 633 lei.

S-a dispus de a încasa de la Șcerbina Ivan în beneficiul succesorului părții vătămate Ștefanesa Svetlana a prejudiciul material în sumă de 9 574 lei, care este constituit din suma de 7 316 lei pentru masa de pomenire, 2 258 lei costul biletul de avion din 18 mai 2018, în sumă de 123,13 euro - echivalentul a 2 479, 63 lei.

S-a dispus de a încasa de la Șcerbina Ivan în beneficiul succesorului părții vătămate Ștefanesa Svetlana compensarea prejudiciului moral în sumă de 50 000 lei.

S-a dispus de a încasa de la Șcerbina Ivan în beneficiul lui Ștefanesa Svetlana cheltuielile de judecată pentru asistenta juridică în mărime de 10 000 lei.

A fost obligat Șcerbina Ivan să predea Agenției Servicii Publice permisul de conducere nr.085425140 la definitivarea sentinței pentru anularea acestuia.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat în fapt că, Șcerbina Ivan, la 14 mai 2019 aproximativ la ora 22.00, în mun. Chișinău conducând automobilul de marcă Toyota, model Corolla, cu n/î XXX, ce se deplasa pe I-a bandă a carosabilului bd. Dacia, din direcția bd. Traian în direcția bd. Cuza-Vodă. În timpul deplasării, ajungând în apropierea imobilului nr.30/1 a efectuat manevra de preselectare a benzii de deplasare spre stânga, pentru a continua deplasarea pe banda a II-a, însă nu s-a asigurat în executarea în siguranță a manevrei și nu a manifestat prudență sporită la trafic și nu a ținut cont de situație rutieră, existența obstacolelor pe acest sector de drum și anume că pe direcția sa de mers, se afla angajat în traversarea carosabilului un pieton, prin ce a ignorat cerințele pct.39 (1) al Regulamentului Circulației rutiere, care prevede că, „înaintea începerii deplasării, reîncolonării sau altei schimbări a direcției de mers, conducătorul de vehicul trebuie să asigure că această manevră va fi executată în siguranță și nu va crea obstacole pentru ceilalți participanți la trafic", nu a dat dovadă de dexteritatea necesară în conducere, prin ce a ignorat cerințele pct.45 alin.(1) și (2) al aceluiași Regulament, potrivit căruia, (1) conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; d) condiții rutiere; e) situație rutieră; (2) iar în cazul în care apare obstacole ce pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească pentru a nu pune în pericol siguranța traficului și ca urmare, cu partea frontală-dreapta a automobilului condus, a comis tamponarea pietonului Ștefanesa Alexandr a.n.xxx, care se afla angajată în traversarea părții carosabile, de la dreapta spre stânga relativ deplasării automobilului. În rezultatul accidentului în trafic rutier, pietonului Ștefanesa Alexandr, an.xxx, potrivit concluziei fixate în raportul de expertiză medico-legală nr.201903C1106 din 06.09.2019 a primit vătămări corporale calificate ca fiind grave sub formă de: „traumă asociată a capului, toracelui, abdomenului, bazinului și a membrelor, manifestat prin otoragie bilateral, fractura mandibulei din stânga, excoriații pe cap, hemoragii pericranienne, sânge fluid în cavitățile ventriculelor cerebrale, fractura bolții și bazei craniului, excoriații pe torace și abdomen, fracturi costale bilateral (dreapta – 800 ml, stânga – 1 000 ml), anemia organelor interne, ruptură traumatic a inelelor fibroase a discului intervertebral Th-2, cu ruptură completă a măduvei spinării la acest segment, fractura ramurii superioare a osului pubian din stânga, fără deplasare cu hemoragii în țesuturile moi adiacente, plăgi rupte pe antebrațul stâng, fractura deschisă a ambelor oase ale gambei, cu deplasare și hemoragii în țesuturile moi adiacente" leziuni corporale care au fost produse intra-vital și sunt în legătură cauzală direct cu survenirea decesului persoanei.

Prima instanță analizând și apreciind probele, a ajuns la concluzia că, prin acțiunile sale intenționate, Șcerbina Ivan a săvârșit infracțiunea prevăzută de art.264 alin.(3) lit. b) Cod penal – încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul persoanei.

3. Procurorul a contestat cu apel sentința, solicitând casarea parțială a acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatului Șcerbina Ivan condamnat în baza art.264 alin.(3) lit. b) Cod penal, să-i fie stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 6 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, cât și încasarea de la Șcerbina Ivan a cheltuielilor de judecată în sumă de 6 598 lei (costul

expertizei judiciare medico-legale – 5 478 lei și expertizei auto tehnice – 1 120 lei).

În motivarea apelului, acuzatorul de stat a invocat că atât la faza de urmărire penală, cât și în cadrul examinării judecătorești, inculpatul Șerbina Ivan Vasili nu și-a recunoscut vinovăția, motivând că tamponarea a avut loc în afara trecerii pentru pietoni, astfel, consideră că nu este vinovat de accident, deoarece toți trebuie să respecte RCR, iar el în acea zi se deplasa regulamentar, asigurându-se de fiecare dată, iar pietonul a trecut pe carosabil neregulamentar în afara trecerii de pietoni.

În opinia părții acuzării, în astfel de circumstanțe, aplicarea unei pedepse cu suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoarea, pedeapsă aplicată inculpatului Șerbina Ivan Vasili, este o pedeapsă prea blândă, iar sentința urmează a fi casată, or, instanța a ajuns la concluzia aplicării unei sancțiuni cu suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoarea, față de inculpatul Șerbina Ivan, motivând doar că acesta nu are antecedente penale și se caracterizează la locul de muncă și locul de trai pozitiv.

Acuzarea a considerat că, instanța eronat și neîntemeiat a indicat în sentința că, suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicată lui Șerbina Ivan îl va determina la schimbarea atitudinii față de valorile ocrotite de legea penală, și asta în situația când inculpatul Șerbina Ivan nu-și recunoaște vinovăția și timp de 14 luni nu a conștientizat că, prin acțiunile sale a comis o infracțiune soldată cu decesul unei persoane și care se clasifică ca o infracțiune gravă.

Mai mult, instanța nici nu a motivat care a fost temeiul aplicării prevederilor art.90 Cod penal, față de conducătorul auto Șerbina Ivan, care până în prezent nu și-a recunoscut vinovăția în comiterea unui accident rutier soldat cu decesul pietonului Ștefanesa Alexandr, a.n.1989 și nici nu a manifestat careva dorință și nu a reparat succesivului părții vătămate prejudiciul material și moral.

Astfel, acuzarea a considerat că prima instanță eronat a aplicat prevederile art.90 Cod penal, deoarece în speța dată, prima instanță urma să țină cont de circumstanțele cauzei și personalitatea celui vinovat, dar nu să se bazeze pe caracteristica acestuia și lipsa antecedentelor penale.

Acuzarea a reținut că, acțiunile conducătorilor auto care comit accidente rutiere soldate cu decesele altor participanți la trafic, în prezent iau o amploare periculoasă în Republica Moldova și în prezent societatea se confruntă cu un val de infracțiuni de acest gen, atât pe teritoriul mun. Chișinău, cât și pe întreg teritoriul țării, iar faptul dat, are un impact negativ asupra percepției societății privind rolul statului și eficiența acțiunilor organelor de drept și rolul justiției pentru a diminua și stopa acest fenomen infracțional. Însă, prima instanță eronat a considerat că, îndreptarea și corectarea lui Șerbina Ivan e posibilă fără izolarea de societate, aplicându-i pedeapsa sub formă de închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probațiune, or, la caz, au fost stabilite circumstanțe care agravează răspunderea inculpatului Șerbina Ivan, și anume că fapta pentru care este învinuit acesta presupune încălcarea regulilor de securitate a circulației, drept urmare acuzarea constată comportamentul social-periculos al inculpatului și lipsă de conștientizare a acțiunilor sale. Acuzarea a ajuns la concluzia că, corectarea și reeducarea inculpatului va fi posibilă prin izolarea acestuia de societate.

Totodată, prima instanță urma să se expună asupra cheltuielilor de judecată în mărime de 6 598 lei, deoarece potrivit art.229 Cod procedură penală, cheltuielile judiciare sânt suportate de condamnat sau sânt trecute în contul statului. Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistenta juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare.

De asemenea, acuzarea a remarcat că, efectuarea cheltuielilor judiciare într-o cauză penală este provocată de săvârșirea unei infracțiuni, care impune desfășurarea urmăririi și a judecării cauzei pentru aplicarea legii penale celui ce a comis-o; ca urmare, cheltuielile judiciare sânt imputabile inculpatului condamnat pentru săvârșirea infracțiunii, temeiul juridic fiind vinovăția sa infracțională, deoarece fără săvârșirea infracțiunii astfel de cheltuieli nu s-ar fi efectuat.

În astfel de circumstanțe, acuzarea a concluzionat că, cheltuielile de judecată suportate de către stat în cauza penală de acuzarea lui Șcerbina Ivan, urmează să fie încasate din contul acestuia.

3.1. Avocatul Ursu Alina în numele succesorului părții vătămate Ștefanesa Svetlana, a contestat cu apel sentința, solicitând casarea parțială a acesteia, în latura civilă, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care acțiunea civilă înaintată de succesorul părții vătămate Ștefanesa Svetlana (concretizată prin cererea cu privire la concretizarea pretențiilor din 06 iulie 2020) să fie admisă integral și prin care să fie dispusă încasarea din contul lui Șcerbina Ivan în beneficiul Svetlanei Ștefanesa, succesorul părții vătămate, a sumei de 23 144,95 lei constituite din: 17 719,21 lei și 274,13 Euro (echivalentul a 5 425, 74 lei)) cu titlu de prejudiciului material; a sumei de 125 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral și a sumei de 12 000 lei, cu titlu de cheltuieli pentru serviciile de avocat, cât și încasarea din contul lui Șcerbina Ivan în beneficiul Svetlanei Ștefanesa a cheltuielilor pentru acordarea asistenței juridice în instanța de apel.

În argumentarea cererii de apel avocatul Alina Ursu, în interesele succesorului părții vătămate Ștefanesa Svetlana, a invocat că, la emiterea sentinței din 30 iulie 2020, prima instanță a respins solicitările succesorului părții vătămate privind încasarea plăților atât pentru mesele de pomenire pentru 9 zile și 40 de zile, cât și costul biletelor de avion pentru toate deplasările lui Ștefanesa Svetlana din Italia în Republica Moldova, efectuate pentru a-și pomeni fiul decedat, deoarece „nu a fost demonstrată întinderea prejudiciului cauzat și legătura dintre întreg ansamblul de probe prezentat și quantumul pretenției de încasare a prejudiciului material”.

Apărarea apreciază critic poziția primei instanțe față de pretinsa lipsă a unei probe a întinderii prejudiciului cauzat și legătura dintre întreg ansamblul de probe și quantumul pretenției. A notat că, înmormântarea și masa de pomenire de după procesiunea de înhumare, a fost prilejuită și rezultat al acțiunilor ilegale pentru care a fost condamnat Șcerbina Ivan, la fel și mesele de pomenire de 9 și 40 zile au fost organizate pentru comemorarea părții vătămate decedate, în rezultatul accidentului rutier comis de către condamnat. Ritualurile în sine nu au fost organizate din moftul succesorului în drepturi a părții vătămate, ci, reiterează - mesele de pomenire fac parte din ritualul de înmormântare și reprezintă o respectare a obiceiurilor creștine, prin urmare cheltuielile legale de organizarea și petrecerea acestor procesiuni trebuie considerate ca fiind cheltuieli legate de înmormântare.

A mai indicat că, în contextul acțiunii civile înaintate de către succesorul în drepturi a persoanei vătămate - Ștefanesa Svetlana, a fost solicitată încasarea din contul lui Șcerbina Ivan în beneficiul Svetlanei Ștefanesa a prejudiciului moral în quantum de 125 000 lei, însă, la pronunțarea sentinței din 30 iulie 2020, instanța s-a pronunțat asupra acestui capăt de cerere reținând că, în urma constatării suferințelor psihice în urma survenirii decesului unicului său fiu, Ștefanesa Alexandr și a conchis că suma de 50 000 lei, în calitate de prejudiciu moral, este în corespundere cu caracterul și gravitatea suferințelor psihice suportate. Totodată, instanța a notat că, pierderea unui copil este asociată cu cea mai intensă durere a unui individ, astfel încât părintele este forțat să se adapteze la noul ritm de viață și să se desprindă de cel defunct.

Apărarea a invocat că, atât în textul acțiunii civile, cât și pe parcursul examinării cauzei penale în prima instanță, a susținut poziția că pierderea unicului fecior în urma accidentului rutier din 14 mai 2019, a avut un impact cutremurător asupra existenței Svetlanei Ștefanese. Dumneaei și-a pierdut sensul vieții, golită acum de normalitatea și bucuria specifică, suferă de depresie, de sentimentul de vinovăție în incapacitatea de a schimba ceva, nimic nu o mai bucură, iar orice amintire despre accidentul rutier în care și-a pierdut fiul îi provoacă suferințe psihice puternice.

Mai mult, a reținut că, succesorul în drepturi a părții vătămate a insistat asupra faptului că nu va ierta niciodată cele întâmplate, mai mult, nu poate ierta faptul că Ivan Șcerbina nu a manifestat cel puțin respect și compasiune față de rudele îndoliate, prin faptul de a lua legătura, de a-și cere iertare, de a propune ajutor sau cel puțin de a lua o atitudine, or, așa ar fi fost normal, moral, uman din partea ultimului. Condamnatul nu a manifestat la nici-o etapă ulterioară producerii accidentului rutier de care se face vinovat o minimă dorință de a se explica față de părinții rămași fără unicul copil sau de a propune măcar o contribuție bănească,

De asemenea, a susținut că suma stabilită de prima instanță în cuantum de 50 000 lei cu titlu de compensație pentru prejudiciu moral nu are un efect compensatoriu pentru succesorul în drepturi a părții vătămate, prin urmare nu trece testul calității din acest punct de vedere, iar succesorul părții vătămate consideră că un astfel de efect ar fi asigurat prin încasarea din contul condamnatului a sumei de 125 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

Nu în ultimul rând, Ștefanese Svetlana consideră că pedeapsa penală aplicată lui Șcerbina Ivan este una prea blândă; mai mult reducerea considerabilă a sumelor solicitate cu titlu de prejudiciu material și moral îi înlesnește și mai mult situație condamnatului, astfel că există riscul ca pedeapsa penală să nu-și atingă scopul de corectare și reeducare a acestuia, or lipsurile și restricțiile impuse acestuia prin sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 30 iulie 2020, nu corespund consecințelor prejudiciabile ale acțiunilor sale, iar prin urmare, nu restabilesc echitatea socială.

A mai invocat avocatul Ursu Alina că, odată cu înaintarea acțiunii civile a prezentat instanței de fond dovezile avansării de către Svetlana Ștefanese (și de către Filimonova Liudmila, bunica părții vătămate, or, Svetlana Ștefanese se afla în afara hotarelor Republicii Moldova) a sumelor bănești pentru serviciile de avocat la etapa urmăririi penale – 2 000 lei și pentru reprezentarea intereselor în prima instanță - 10 000 lei, iar în consecință, a solicitat încasarea din contului lui Șcerbina Ivan în beneficiul Svetlanei Ștefanese a sumei de 12 000 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistența juridică. În pofida acestui fapt, instanță de fond a considerat drept reale, necesare și rezonabile, la caz, cheltuielile de asistența juridică în mărime de 10 000 lei, în rest au fost respinse ca neîntemeiate.

3.2. Inculpatul, a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul Șcerbina Ivan să fie achitat.

În motivarea apelului, inculpatul Șcerbina Ivan a invocat că, prima instanță nu a dat o apreciere respectivă probelor administrate la faza urmăririi penale și examinate în cadrul cercetării judecătorești.

Astfel, martorul acuzării Alexei Didic, fiind audiat în ședință de judecată a mărturisit că, în luna mai 2019 el se afla la lucru la restaurantul-bar „Fratelli”. Stătea afară și a văzut o persoană în stare de ebrietate, care mergea haotic și a decis să treacă strada. Acolo erau copaci și nu era o iluminare bună. Persoana dată, când s-a apropiat de copaci și a început să treacă strada, a mărit pasul, iar la etapa urmăririi penale acest martor a declarat, că la data de 14 mai 2019, fiind afară la terasa restaurantului Bar

„Fratelli" de pe bd. Dacia 28/4 din mun. Chișinău unde lucrează, împreună cu colegul său de serviciu „Alexandr" a văzut o persoană de genul masculin, îmbrăcată într-o scurtă și pantaloni de culoare închisă, care a început într-un loc nereglementar să traverseze strada și a fost lovită de un automobil. A avut impresia de parcă persoana care a fost lovită ar fi sărit în direcția automobilului, după ce a fost lovită.

Dorind ca să fie stabilit timpul mișcării pietonului, apărarea în cadrul cercetării judecătorești a solicitat ca să fie date citirii depozițiile acestui martor, date la etapa urmăririi penale, însă instanța a respins această cerință. A respins prima instanță și cererea apărării de admitere și examinarea în cadrul cercetării judecătorești a declarațiile martorului A. Didic date la postul de televiziune „PRO TV Chișinău", îndată după producerea accidentului.

A considerat inculpatul că, neexaminarea cerințelor enunțate, de fapt au lipsit instanța de fond de a lua o decizie bazată pe examinarea tuturor circumstanțelor, care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei.

A mai susținut că, prima instanță incorect a apreciat și depozițiile date în instanță de judecată de către martorii apărării Tîșcova Natalia, care de rând cu alte mărturii s-a expus și asupra timpului mișcării pietonului. Ea a declarat, că a văzut un băiat, care se mișca haotic. Pe urmă acest băiat repede, clătinându-se a ajuns la drum și de acolo a fugit repede ca să traverseze strada. La întrebările participanților la proces a mai specificat că, băiatul a fugit repede - „довольно быстро".

A remarcat inculpatul că, prima instanță a trecut cu vederea și nu a dat o apreciere corespunzătoare nici faptului încălcării grave a modului de administrare a probelor, astfel, ofițerul de urmărire penală la data de 29 noiembrie 2019 suplimentar a audiat martorul A. Didic și prin diferite metode și manipulări al interogării a consemnat în procesul-verbal respectiv, faptul că pietonul, când se afla lângă barul-restaurant „Fratelli" se deplasa cu „pas liniștit", iar la numirea expertizei auto-tehnice, de rând cu alte date necesare pentru efectuarea expertizei a indicat în ordonanța sa din 03 decembrie 2019 și faptul, că pietonul la traversarea părții carosabile se mișca cu „pas liniștit", dar nu după cum a indicat martorul A. Didic cu „pas rapid". În astfel de împrejurări, expertul a ajuns la concluzia, că conducătorul automobilului dispunea de posibilitatea tehnică de evitare a tamponării pietonului.

Având ca bază probele stabilite în cadrul cercetării judecătorești, apărare după cum a și invocat în „Lista probelor" pe data de 20 mai 2020 a înaintat instanței o cerere cu privire la inițierea dispunerii efectuării unei expertize auto tehnice suplimentare. Prin încheierea sa din 28.05.20, prima instanță a respins cererea, făcând referire, că expertul în concluzia sa a răspuns deja la întrebarea invocată. Cererea repetată a apărării de numirea a expertizei auto-tehnice suplimentare, prin încheierea instanței de judecată din 06 iulie 2020 de asemenea a fost respinsă, invocându-se că, instanța poate să se expună asupra autenticității și temeiniciei declarațiilor martorilor, doar după examinarea acestora în colaborare cu celelalte probe.

Prin încălcările comise la etapa urmăririi penale, refuzul primei instanțe de a satisface cerințe legitime ale apărării și neaprecierea probelor sub toate aspectele și obiectiv, au dus la încălcarea drepturilor sale la un proces echitabil.

Ca conducător de vehicul, deplasându-se pe data de 14 mai 2019 pe bd. Dacia din mun. Chișinău în regiunea drumului unde nu este trecere de pietoni, s-a bazat și pe prevederile pct. 4 a Regulamentului circulației rutiere, care prevede că - orice participant la trafic care respectă prezentul Regulament este în drept să conteze pe faptul că și ceilalți participanți la trafic execută cerințele acestuia.

În final, inculpatul a reținut că reieșind din probele examinate, nu se consideră vinovat în comiterea infracțiunii incriminate de organul de urmărire penală.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 decembrie 2021, a fost respins apelul inculpatului, ca fiind nefondat.

Au fost admise apelurile procurorului și avocatului Ursu Alina în numele succesorului părții vătămate Ștefanesa Svetlana, cu casarea parțială a sentinței, în partea civilă, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care s-a dispus de a încasa de la Șcerbina Ivan în beneficiul succesorului părții vătămate Ștefanesa Svetlana cu titlu de prejudiciu material a sumei în mărime de 23 144,95 lei, cu titlu de prejudiciu moral - în mărime de 70 000 lei și cu titlu de asistenta juridică în mărime de 16 500 lei, în rest acțiunea civilă se respinge.

S-a dispus de a încasa de la Șcerbina Ivan în beneficiul statului cheltuielile judiciare în mărime de 6 598 lei, pentru efectuarea Raportului de expertiză judiciară nr.34/12/1-R-4953 din 11 decembrie 2019 costul căreia constituie 1 120 lei și pentru efectuarea Raportului de expertiză judiciară nr.201903C1106 din 06.09.2019, costul căreia constituie 5 478 lei.

În rest, dispozițiile sentinței au fost menținute.

4.1. În motivarea soluției pronunțate instanța de apel a indicat, că analizând în ansamblu probele cauzei penale date prin prisma art.101 Cod procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, permit instanței de apel de a concluziona despre existența în acțiunile inculpatului Șcerbina Ivan a componentelor infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(3) lit. b) Cod penal.

Aceste împrejurări, instanță de apel le constată din totalitatea de probe acumulate la cauza penală și care fiind analizate și apreciate de Colegiul penal, respectându-se prevederile art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Instanța de apel a notat că, nu pot fi reținute alegațiile inculpatului Șcerbina Ivan expuse în cererea de apel precum că, nu se face vinovat de comiterea infracțiunii incriminate, iar accidental s-a produs din vina pietonului, care nu a respectat Regulamentul Circulației Rutiere și a traversat strada nu la trecerea de pietoni, or, prima instanță corect a statuat că, inculpatul Șcerbina Ivan a încălcat regulile circulației rutiere, iar aceste încălcări au dus la decesul părții vătămate Ștefanesa Alexandr, ceea ce se confirmă prin procesul-verbal de cercetare la fata locului din 14 mai 2019, cu anexarea schiței și a planșei fotografice, prin raportul de expertiză medico-legală cu nr.201903C1106 din 06.09.2019, cât și prin raportul de expertiză judiciară nr.34/12/1-R-4953 din 11 decembrie 2019.

Totodată, fapta de încălcare a regulilor circulației rutiere, ce au dus la decesul persoanei de către Șcerbina Ivan a fost constatată și prin raportul de expertiză auto-tehnică, care a concluzionat că, în cazul deplasării cu viteza indicată 50 km/h conducătorul automobilului de modelul „Toyota - Corolla” cu numărul de înmatriculare XXX Șcerbina Ivan, dispunea de posibilitate tehnică de evitare a tamponării pietonului Ștefanesa Alexandr folosind frânarea.

În acest sens, instanța de apel a respins argumentele invocate de către recurent în ceea ce privește emiterea de către prima instanță a unei sentințe neîntemeiate, bazată pe o interpretare eronată a probelor și anume că, martorul acuzării Alexei Didic, care stătea afară și a văzut o persoană în stare de ebrietate, care mergea haotic și a decis să treacă strada. Persoana dată, când s-a apropiat de copaci și a început să treacă strada, a mărit pasul, iar la etapa urmăririi penale acest martor a declarat, că, a avut impresia de parcă persoana care a fost lovită ar fi sărit în direcția automobilului, după ce a fost lovită, or, în cazul în care inculpatul Șcerbina Ivan respecta prevederile pct. 39 al Regulamentului Circulației Rutiere, ar fi evitat impactul cu pietonul Ștefanesa Alexandr, mai mult ca atât,

rezultând din declarațiile inculpatului impactul cu pietonul s-a întâmplat anume în momentul când ultimul "... în timpul preselecției benzii ...".

Mai mult, potrivit probelor anexate la materialele cauzei, instanța de apel a constatat că, Șerbina Ivan a depășit automobilul condus de către Tișcova Marina, care fiind audiată în calitate de martor a declarat că, nu a văzut ca pietonul să traverseze strada până la depășirea de către automobilul alb, nu cunoaște dacă șoferul care a efectuat depășirea l-a văzut pe pieton.

Astfel, instanța de apel a reținut că, prima instanță minuțios, sub toate aspectele, complet și obiectiv, a administrat probele, apreciind fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, astfel, fără nici un dubiu rezonabil a stabilit vinovăția inculpatului Șerbina Ivan și corect a calificat acțiunile acestuia în baza art.264 alin.(3) lit. b) Cod Penal încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul persoanei.

4.2. Totodată, instanța de apel a menționat că, la stabilirea măsurii și mărimii pedepsei în privința inculpatului Șerbina Ivan, în vederea corectării, reeducării, prima instanță i-a stabilit corect o măsură de pedeapsă prevăzute de lege în limitele prevăzute de art.264 alin.(3) lit. b) Cod penal, iar argumentele apelului declarat de acuzatorul de stat, cât și apelul avocatului în interesele succesului părții vătămate cu privire la blândețea pedepsei urmează a fi respinse, ca nefondate.

Instanța de apel a considerat că, prima instanță corect și întemeiat potrivit circumstanțelor menționate a stabilit în privința inculpatului, în vederea corectării și reeducării, precum și ca măsură de pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis și cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, în limita sancțiunii prevăzute de art.264 alin.(3) lit. b) Cod penal, iar prin prisma art.90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoarea a fost suspendată pe o perioadă de probațiune de 2 ani și nu va fi executată dacă în perioada de probațiune, inculpatul nu va săvârși o nouă infracțiune și va îndreptăți încrederea acordată. A mai reținut că, ținând cont de faptul că termenul pedepsei cu închisoarea stabilit de instanță inculpatului Șerbina Ivan și faptul că acesta a comis o infracțiune din imprudență, se caracterizează pozitiv, lipsa antecedentelor penale, legal și rațional i-a fost suspendată executarea pedepsei cu închisoarea și acordarea posibilității acestuia, ca în termenul de probațiune, prin comportare exemplară și muncă cinstită, să îndreptățească încrederea ce i s-a acordat, va oferi o mai bună protecție intereselor societății decât izolarea vinovatului de societate.

Instanța de apel a considerat că, prima instanță corect, legal și întemeiat a aplicat în privința inculpatului o pedeapsă cu suspendare, pedeapsă pe care o consideră echitabilă în raport cu circumstanțele cauzei.

4.3. Sentința a fost contestată de către acuzatorul de stat și în partea cheltuielilor judiciare, solicitând încasarea de la Șerbina Ivan a cheltuielilor de judecată în sumă de 6 598 lei, or, potrivit părții descriptive a sentinței instanței de fond, s-a constatat temeinicia acestor cheltuielile, însă, prin dispozitivul sentinței, instanța de fond a omis a se expune asupra cheltuielilor judiciare în sumă de 6 598 lei, solicitat de către acuzatorul de stat.

Astfel, instanța de apel a reținut că, argumentele din apelul acuzatorului de stat, referitor la încasarea cheltuielilor judiciare, sunt întemeiate și va admite această cerință, or, potrivit materialelor cauzei cheltuielile judiciare sunt cheltuieli suportate pentru efectuarea expertizelor judiciare și anume, pentru întocmirea expertizei judiciare medico-legale nr. 201903C1106 din 06.09.2019, costul căreia constituie suma de 5 478 lei și raportul de expertiză auto-tehnică nr.34/12/1-R-4953 din 11.11.2019, costul căreia este

de 1 120 lei, iar în total suma 6 598 lei, sumă care urmează a fi încasată din contul inculpatului Șcerbina Ivan în beneficiul statului.

Cu referire la cererea de apel declarată de avocatul Alina Ursu, în interesele succesorului părții vătămate Ștefanesa Svetlana privind acțiunea civilă, instanța de apel a reținut că, aceasta este parțial întemeiată și urmează a fi admisă și a încasa de la Șcerbina Ivan, în beneficiul succesorului părții vătămate Ștefanesa Svetlana prejudiciul material în mărime de 23 144,95 lei, prejudiciul moral în sumă de 70 000 lei și cheltuielile pentru asistența juridică în mărime de 16 400 lei suportate în cadrul instanței de fond și urmărirea penală și suma de 4 500 lei, achitați pentru asistența juridică în instanța de apel, în rest, acțiunea civilă a fost respinsă, ca fiind neîntemeiată.

Astfel, prin acțiunea civilă și cererea de apel înaintată de succesorul părții vătămate Ștefanesa Svetlana (concretizată prin cererea cu privire la concretizarea pretențiilor din 06 iulie 2020) a solicitat să fie admisă integral și să fie dispusă încasarea din contul lui Șcerbina Ivan în beneficiul Svetlanei Ștefanesa, succesorul părții vătămate, a sumei de 23 144,95 lei (17 719,21 lei și 274,13 euro (echivalentul a 5 425, 74 lei)) cu titlu de prejudiciul material; a sumei de 125 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral și a sumei de 12 000 lei, cu titlu de cheltuieli pentru serviciile de avocat, cât și încasarea din contul lui Șcerbina Ivan în beneficiul Svetlanei Ștefanesa a cheltuielilor pentru acordarea asistenței juridice în instanța de apel în sumă de 4 500 lei.

instanța de apel a reținut că, în cazul dat survine răspunderea civilă delictuală pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile inculpatului Șcerbina Ivan, care prin acțiunile sale a cauzat decesul părții vătămate Ștefanesa Alexandr, astfel, este echitabil și întemeiat ca inculpatul Șcerbina Ivan să achite succesorului părții vătămate Svetlana Ștefanesa prejudiciul material cauzat.

Analizând cumulul de probe administrate în cadrul examinării cauzei, instanța de apel a reținut că solicitările succesorului părții vătămate privind încasarea plăților pentru mesele de pomenire în sumă de 15 461,21 lei și suma de 2 258 lei și 274,13 Euro (echivalentul a 5 425,74lei), cheltuieli pentru deplasările succesorului în drepturi a părții vătămate - Svetlana Ștefanesa, urmează a fi admise, fiind demonstrat întinderea prejudiciului cauzat și legătura dintre infrațiunea comisă de către Șcerbina Ivan și cuantumul pretenției de încasare a prejudiciului material, cât și prin prisma art.2031 alin.(4) Cod civil în care este indicat în mod exhaustiv că se încasează doar cheltuielile pentru înmormântare, or, suma de 2 258 lei și 274,13 euro (echivalentul a 5 425,74lei), (f.d.167, 172-173) formează cheltuielile pentru deplasările succesorului părții vătămate Svetlana Ștefanesa, care sunt în legătură cauzală cu înmormântarea feciorului său Ștefanesa Alexandr, care a decedat în urma accidentului rutier comis de către inculpatul Șcerbina Ivan.

Instanța de apel a considerat întemeiată acțiunea civilă în partea prejudiciului material și încasează de la inculpatul Șcerbina Ivan în beneficiul succesorului părții vătămate Ștefanesa Svetlana a prejudiciului material în mărime de 23 144,95 lei.

De asemenea, în urma constatării cauzării suferințelor psihice în urma survenirii decesului unicului său fiu, Ștefanesa Alexandr, instanța de apel ajunge la concluzia reparării prejudiciului moral succesorului părții vătămate Ștefanesa Svetlana, în mărime de 70 000 lei, prejudiciu care este în corespundere cu caracterul și gravitatea suferințelor psihice suportate de aceasta, or, suma de 125 000 lei, este exagerată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana inculpatului. Este de menționat că, sumele încasate cu titlu de prejudiciu moral nu reprezintă prețul pentru suferințele fizice sau psihice, care de cele mai dese ori sunt inestimabile, ci reprezintă o reparație stabilită din perspectiva consecințelor în plan personal și social ca urmare a decesului fiului său.

Pe de altă parte, ținând cont de complexitatea cauzei, de numărul de acte

procesuale întocmite de avocatul reclamantului, de numărul de ședinței la care avocatul reclamantului a participat, de complexitatea problemei juridice ridicate în speță și a timpului aferent acestora, instanța de apel a considerat drept reale, necesare și rezonabile la caz cheltuielile de asistență juridică în mărime de 16 500 lei, or, acestea au fost suportate de către succesorul părții vătămate Ștefanesa Svetlana și au fost probate prin bonurile de plată anexate la materialele cauzei - 12 000 lei achitate pentru asistența juridică în prima instanță și urmărirea penală și 4 500 lei - pentru instanța de apel.

5. Procurorul, în temeiul pct.6), 10) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, contestă cu recurs ordinar decizia și solicită casarea parțială a acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri în latura executării pedepsei, prin care a fi dispusă excluderea aplicării prevederilor art.90 Cod penal.

În motivarea cerințelor sale acuzarea invocă argumente similare celor din apel, suplimentar a reținut că, aplicând instituția suspendării condiționate a executării pedepsei raportat la art.90 Cod penal în privința inculpatului Șcerbina Ivan, atât prima instanță cât și instanța de apel nu au ținut cont de toate circumstanțele inerente speței, fapt ce denotă că nu au fost respectate prescripțiile dispozițiilor art.art.61 și 75 Cod penal.

A mai notat că, pronunțând o decizie de condamnare cu stabilirea unei pedepse non privative de libertate, pentru comiterea unei infracțiuni cu un grad de prejudiciabilitate sporit, fiind periclitată ordinea de drept, nu a fost atins scopul principal și anume - ca sancțiunea penală să-și poată îndeplini mai eficient rolul preventiv-educativ. Or, constatarea eronată reținută atât de către prima instanță cât și cea de apel, la adoptarea soluției, prin care instanțele s-au mizat pe argumente ce reies din personalitatea inculpatului, de circumstanțele comiterii infracțiunii, nu pot substitui acel fapt că a fost spulberată viața unei persoane, aceasta fiind una din valorile incomensurabile.

În final, gravitatea infracțiunii, inclusiv rolul inculpatului și comportamentul acestuia în timpul și după săvârșirea acesteia, nu prezintă garanțiile unei bune conduite din partea făptașului, ce ar fi permis primei instanțe și instanței de apel, de a da dovadă de clemență în privința inculpatului, devreme ce acesta, de la bun început nu a demonstrat nici o urmă de remușcare pentru fapta comisă negând vehement fapta imputată.

5.1. Avocatul Chiosa Serghei în numele inculpatului, în temeiul pct.6) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, contestă cu recurs ordinar decizia și solicită casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, într-un alt complet de judecată.

În motivarea cerințelor sale, apărarea invocă argumente similare celor din apelul inculpatului, suplimentar indică că atât prima instanță cât și instanța de apel nu au dat o apreciere respectivă probelor administrate la faza de urmărire penală și examinate în cadrul cercetării judecătorești. Reține că, instanța de apel la adoptarea deciziei a repetat eroarea de drept admisă de către prima instanță și nu a dat o apreciere justă suportului probatoriu prezentat, astfel încât concluzia instanței de apel este inacceptabilă, deoarece probele invocate de apărare au fost respinse. A mai remarcat că, instanța de apel incorect a ajuns la concluzia recuperării de către inculpat a cheltuielilor judiciare și anume plata pentru efectuarea expertizelor judiciare (expertiza medico-legală în sumă de 5 478 lei și auto-tehnică în sumă de 1 120 lei).

Cu referire la incriminarea încălcării pct.45 alin.(1) și (2) al Regulamentului Circulație Rutiere și anume - că nu a dat dovadă de dexteritate în conducerea care i-ar permite să prevadă situații periculoase, de asemenea nu este dovedită. Inculpatul conduce mijloace de transport din anul 2008. Prin cercetarea automobilului s-a stabilit starea lui tehnică normală. A condus autovehiculul în limita vitezei stabilite. Se afla într-o stare psihofiziologică normală. Lipsa urmei de frânare dovedește faptul că, conducătorul autovehiculului în limita vizibilității nu a observat obstacolul și deci nu putea să

reacționeze prin reducerea vitezei, sau chiar oprirea automobilului, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului.

În final, apărarea invocă și faptul că, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat și decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția de menținere a sentinței de condamnare.

6. Asupra recursului declarat de avocatul Chiosa Serghei în numele inculpatului, a prezentat referință avocatul Ursu Alina în numele succesoriului în drepturi a părții vătămate Ștefanesa Svetlana, care s-a pronunțat pentru inadmisibilitatea acestuia ca fiind vădit neîntemeiat și lipsit de temeiuri legale. Mai mult, a evidențiat că este regretabil faptul că inculpatul Șcerbina Ivan nici la etapa actuală nu a conștientizat faptele sale infracționale. În plus, notează că succesoriul în drepturi a părții vătămate, în pofida faptului că inculpatul Șcerbina Ivan nici după comiterea infracțiunii și nici ulterior, la faza judecării cauzei, nu a manifestat cel puțin respect și compasiune față de rudele îndoliate, se raliază la poziția acuzatorului de stat și solicită excluderea aplicării prevederilor art.90 Cod penal – instituția suspendării condiționate a executării pedepsei.

7. Judecând recursurile ordinare și verificând legalitatea hotărârii atacate în baza materialelor din dosar, Colegiul penal lărgit a ajuns la concluzia că, recursul ordinar declarat de avocatul Chiosa Serghei în numele inculpatului urmează a fi respins, ca inadmisibil, iar recursul ordinar declarat de procuror, urează a fi admis, din următoarele considerente.

7.1. *Cu referire la recursul ordinar declarat de avocatul Chiosa Serghei în numele inculpatului.*

Potrivit art.435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța este în drept să-l respingă, ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, în cazul în care se constată că recursul nu este întemeiat legal. Recursul este nefondat atunci când hotărârea atacată este legală, întemeiată și motivată.

Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Reieșind din conținutul recursului declarat, Colegiul penal lărgit reține că, de către apărarea au fost indicate în calitate de temeiuri pentru recurs prevederile art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Raportând argumentele invocate la circumstanțele cauzei, Colegiul penal lărgit constată că acestea nu-și găsesc confirmare în speța dedusă judecării.

Colegiul penal lărgit constată că, apărarea critică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond, considerându-l ca necorespunzător circumstanțelor de fapt ale cauzei, însă aceste argumente nu pot fi reținute deoarece, conform art.101 alin.(2) Cod de procedură penală, la faza judecării cauzei, instanța de judecată apreciază probele conform propriei convingeri formate în urma examinării lor în ansamblu, sub toate aspectele și în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege. În contextul dat, Colegiul penal reține că art.427 alin.(1) Cod de procedură penală prevede o listă exhaustivă de temeiuri pentru recurs, a cărei analiză denotă faptul că chestiunile privind aprecierea probelor nu sunt reflectate în conținutul acestui articol, astfel neconstituind un temei pentru recurs separat.

Totodată, împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii contestate, inclusiv cele reproduse în pct.4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de apel a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind vinovăția inculpatului Șcerbina Ivan, în conformitate cu prevederile normelor de procedură penală

și prescripțiilor de drept material, prin prisma cumulului de probe anexate la dosar care au fost apreciate în conformitate cu prevederile art.101 alin.(1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor, instanța de apel pronunțându-se argumentat și detaliat asupra motivelor pentru care a respins versiunile apărării, probele administrate pe caz demonstrând concludent prezența în acțiunile inculpatului a elementelor infracțiunii prevăzute la art.264 alin.(3) lit. b) Cod penal și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptelor prejudiciabile săvârșite de inculpat și semnele componente de infracțiune incriminată.

Argumentele apărării referitor la observațiile aduse probelor administrate de către organul de urmărire penală în vederea demonstrării săvârșirii faptei prejudiciabile și a vinovăției inculpatului Șcerbina Ivan, sânt neîntemeiate, fiind doar aprecieri subiective.

Mai mult, Colegiul penal lărgit respinge argumentele apărării, prin care se susține că, instanță de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor semnalate de partea apărării. Nu este indicat asupra căror anume motive invocate instanța nu s-a expus, or, poziția instanței de recurs de a suplini din oficiu recursul, constituie o derogare de la principiul contradictorialității în condițiile egalității armelor.

Cu referire la critica recurentului în privința dispunerii încasării cheltuielilor de judecată din contul inculpatului pentru efectuarea rapoartelor de expertiză judiciară, Colegiul penal lărgit pornind de la relevanțele art.art.229 alin.(1) și (3), 6 pct.11¹), 27, 414 alin.(1) și (2) Cod de procedură penală - instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial condamnatul, eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor, iar judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate.

Totodată, potrivit dispoziției art.229 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare... Prin urmare, se atestă că norma dată poartă un caracter facultativ, lăsând la discreția instanței de a hotărî asupra chestiunii plății cheltuielilor judiciare, ținând cont de împrejurările cauzei și suportării acestor cheltuieli.

În plus, nu poate fi reținut argumentul recurentului precum că, cheltuielile de efectuare a expertizei urmează să fie achitate din bugetul de stat. Prin legea nr.316 din 22 noiembrie 2017 (în vigoare din 09 februarie 2018), a fost exclus alin.(2) din art.143 Cod procedură penală, iar rapoartele de expertiză judiciară au fost efectuate după aceste modificări. Astfel, Colegiul penal reține că, voința legiuitorului a fost îndreptată spre obligarea condamnaților de a achita cheltuielile judiciare.

Având în vedere prevederile legale, Colegiul penal lărgit constată că, suma de 6 598 lei a fost necesară pentru efectuarea expertizelor judiciare nr.201903C1106 din 06 septembrie 2019 și nr.34/12/1-R-4953 din 11 septembrie 2019.

În această ordine de idei, instanța de recurs ordinar susține poziția instanței de apel în partea ce ține de admiterea solicitării procurorului cu privire la încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în suma de 6 598 lei.

În consecință, Colegiul penal opinează că argumentele punctate în cererea de recurs privind necesitatea achitării inculpatului Șcerbina Ivan, nu sunt incidente cauzei deferite judecării, fapt ce determină incontestabil concluzia de a respinge, ca inadmisibil recursul ordinar declarat de avocatul Chiosa Serghei în numele inculpatului.

7.2. Cu referire la recursul ordinar declarat de procuror.

Conform art.435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărâre, dacă nu se agravează situația condamnatului

Potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi

supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

În conformitate cu prevederile art.414-417 Cod de procedură penală, instanța de apel, urma să soluționeze paralel cu starea de fapt și chestiunile de drept, inclusiv: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual penal, au fost corect aplicate.

În corespundere cu art.384 alin.(3) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată.

Potrivit art.417 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Colegiul penal reține că acuzarea invocă ca temei de casare a deciziei instanței de apel pct.6, 10) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, potrivit căruia o hotărâre a instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept în cazul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, precum și când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Cu referire la cele ce preced, Colegiul penal lărgit consideră că instanțele de fond greșit și-au motivat soluția privind individualizarea executării pedepsei în privința inculpatului și nu au pătruns în esența problemei de fapt și de drept, eronat aplicând în privința inculpatului dispoziția art.90 Cod penal.

Discordanța între cele reținute de instanțe și conținutul real al circumstanțelor cauzei, precum și ignorarea unor aspecte evidente, au avut drept consecință pronunțarea unei concluzii premature și greșit motivate în privința aplicării pedepsei cu suspendarea condiționată a executării acesteia.

În acest context, instanța de recurs amintește că, potrivit prevederilor art.75 Cod penal, prin criterii generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele stabilite de lege de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte.

Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Luând ca bază aceste prevederi ale legii penale și soluționând chestiunea cu privire la vinovăția inculpatului, de jure și de facto, instanța de judecată urmează să constate dacă s-au confirmat sau nu temeiurile prevăzute de legea penală pentru a-l supune pe inculpat răspunderii penale și decide asupra cuantumului pedepsei care urmează a i se stabili acestuia.

Pedeapsa aplicată infractorului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată corect, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, prevăzute de art.61 Cod penal, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și în limitele fixate în partea specială.

Aplicarea unei pedepse inechitabile poate avea drept consecință violarea drepturilor omului protejate de Convenția Europeană.

Colegiul penal remarcă aici că, principalele elemente de care judecătorul (sau completul de judecată), trebuie să țină seama de fiecare dată când soluționează cauza penală și când alege categoria de pedeapsă conform normelor generale prevăzute în art.62-71 Cod penal, sunt termenul și mărimea acesteia conform limitelor fixate în

articolul respectiv al Părții speciale a Codului penal.

Limitele pedepsei, prevăzute în partea specială, sunt determinate de încadrarea juridică a faptei și reflectă gravitatea infracțiunii săvârșite.

Gravitatea acesteia constă în modul și mijloacele de săvârșire a faptei, de scopul urmărit de împrejurările în care fapta a fost săvârșită, de urmările produse sau care urmau a se produce.

Termenul pedepsei, în afară de gravitatea infracțiunii săvârșite, se stabilește având în vedere persoana celui vinovat, care include date privind gradul de dezvoltare psihică, situația materială, familială sau socială, prezența sau lipsa antecedentelor penale, comportamentul inculpatului până sau după săvârșirea infracțiunii.

Aceste criterii generale și speciale privind individualizarea pedepsei sau valorificat anume în această ordine, fiind stabilit inculpatului termenul de pedeapsă, prevăzut de art.264 alin.(3) lit. b) Cod penal.

Ulterior, după individualizarea pedepsei și stabilirea duratei și cuantumului acesteia, în cazul stabilirii pedepsei închisorii, continuă operațiunea de individualizare, dar sub aspectul de executare a pedepsei deja stabilite, prin numirea tipului de penitenciar și soluționarea chestiunii dacă pedeapsa stabilită inculpatului trebuie să fie executată real ori, sub raportul personalității acestuia de a se corecta și reeduca, poate fi formulată concluzia că scopul pedepsei se poate atinge și prin aplicarea suspendării executării pedepsei în privința vinovatului pe o perioadă de probațiune stabilit de instanța de judecată.

Pe cale de consecință, raportat la considerentele expuse supra, Colegiul penal remarcă că aplicarea prevederilor art.90 Cod penal – suspendarea condiționată a executării pedepsei, nu reprezintă o categorie aparte de pedeapsă, ci o măsură oferită persoanei prin lege de a demonstra că infracțiunea săvârșită de ea este un incident în viața acesteia.

Prin urmare, în sensul legii, în afară de motivele care au servit temei pentru stabilirea pedepsei principale, instanța trebuie să dea o motivare suplimentară, din care considerente a concluzionat că inculpatul nu este rațional să execute real termenul pedepsei stabilite.

Analizând condițiile în care poate fi acordată suspendarea executării pedepsei, rezultă că aceasta nu este un drept al inculpatului, ci o facultate a instanței de judecată, care este liberă să aprecieze dacă este sau nu cazul să o acorde.

La caz, din actele dosarului se constată că inculpatul Șcerbina Ivan a săvârșit o infracțiune mai puțin gravă, cu un grad prejudiciabil sporit, prin ce a fost periclitată ordinea de drept.

Conform art.90 alin.(1) Cod penal, la stabilirea pedepsei închisorii pe termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, poate ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită și poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, *indicând numai de cât în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și perioada de probațiune.*

În speță, reieșind din soluția adoptată de instanța de apel, se constată că la stabilirea modului de executare a pedepsei în privința inculpatului Șcerbina Ivan, instanțele de fond nu au avut în vedere scopul pedepsei penale, prevăzut de art.61 Cod penal, nu a ținut seama de circumstanțele reale ale cauzei, circumstanțe care fiind analizate, per ansamblu, ridică semne de întrebare în privința stabilirii unei pedepse cu suspendarea condiționată a executării acesteia.

Astfel, instanța de recurs apreciază că modalitatea de executare aleasă nu este în

acord cu principiul proporționalității, având în vedere fapta săvârșită și urmările produse.

Mai mult, Colegiul lărgit amintește că raționamentul de aplicare a prevederilor art.90 Cod penal, are la origine *persoana și comportamentul acesteia până la săvârșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului în fazele de urmărire penală și de judecare a cauzei față de infracțiune, cum vinovatul își apreciază fapta social periculoasă încă de la momentul descoperirii ei cum ar fi: conduita bună a infractorului; stăruința depusă pentru a înlătura rezultatul infracțiunii sau pentru a repara paguba pricinuită, comportarea sinceră în cursul procesului.*

La caz, așa cum rezultă din textul deciziei instanței de apel, aceasta a motivat dispunerea suspendării condiționate a executării pedepsei aplicate inculpatului menționând că inculpatul a comis o infracțiune din imprudență, se caracterizează pozitiv, lipsa antecedentelor penale, se poate îndrepta fără a executa real pedeapsa închisorii, ceea ce se consideră de către instanța de recurs drept o concluzie eronată, care nu poate fi menținută.

Așadar, Colegiul penal lărgit statuează că, decizia instanței de apel în cauza dată, este afectată de insuficiență în partea motivării soluției adoptate. Or, instanța trebuia să dea o suplimentară motivare de ce trage concluzia că inculpatul nu este rațional să execute real termenul pedepsei stabilite.

Instanța de recurs, găsește întemeiate motivele recursului declarat de procuror și constată că, concluziile instanțelor de fond, precum că, corijarea inculpatului este posibilă prin aplicarea prevederilor art.90 Cod penal, suspendarea condiționată a pedepsei, a fost greșită și neîntemeiată.

În situația dată, Colegiul penal reține că inculpatul Șerbina Ivan a comis o infracțiune mai puțin gravă (cu un impact social acut în societate), a spulberat viața unei persoane (viața persoanei fiind una din valorile incomensurabile), nu a manifestat compasiune față de rudele îndoliate nici după comiterea infracțiunii și nici ulterior, nu a propus și nu a contribuit cu ajutor fizic sau material la înmormântarea victimei, nu recunoaște fapta prejudiciabilă și nici nu conștientizează urmările prejudiciabile cauzate. Prin urmare, rejudecând cauza, instanța de recurs conchide că, în privința lui Șerbina Ivan, care a fost condamnat în baza art.264 alin.(3) lit. b) Cod penal, la 3 ani închisoare, urmează a se stabili executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, cu excluderea aplicării prevederilor art.90 Cod penal.

Subsidiar, Colegiul penal lărgit evidențiază că, corectarea inculpatului Șerbina Ivan va fi asigurată doar prin executarea reală a pedepsei închisorii. Deci, anume executarea reală a pedepsei închisorii răspunde atât principiului proporționalității, cât și scopului prevăzut în art.61 alin.(2) Cod penal, restabilirea echității sociale, corectarea inculpatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea acestuia, cât și a altor persoane.

În aceeași ordine de idei, Colegiul penal lărgit reține că excluderea aplicării prevederilor art.90 Cod penal, în raport cu soluția prevăzută la art.435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, nu poate fi considerată o agravare a situației acestuia.

Or, ca agravare a situației inculpatului se înțeleg situațiile de schimbare a soluției din achitare în condamnare, de încadrare juridică la o infracțiune mai gravă, sau un alt alineat nou, de înlocuire a sancțiunii cum ar fi a măsurii educative în pedeapsă prevăzută de sancțiune, din amendă în închisoare, prin mărirea cuantumului aceleiași pedepse ori adăugarea la pedeapsa principală a pedepsei complementare, de aplicarea unor măsuri de siguranță la care nu fusese inițial condamnat, de reținere a stării de recidivă, a concursului de infracțiuni în loc de infracțiune continuă; situații de învinuire care esențial, după circumstanțele reale, diferă de cea de la început ori orice altă modificare a

învinuirii, care afectează dreptul inculpatului la apărare.

Față de cele ce preced, Colegiul penal lărgit conchide că recursul declarat de procuror urmează a fi admis, casate parțial decizia instanței de apel și sentința primei instanțe, în partea modului de executare a pedepsei, cu excluderea aplicării prevederilor art.90 Cod penal, în privința inculpatului Șcerbina Ivan.

Generalizând cele expuse supra, Colegiul penal lărgit constată că în speța discutată și-au găsit confirmare temeiurile prevăzute în art.427 alin.(1) pct.6) și 10) Cod de procedură penală, „hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și în decizia atacată s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale”, ceea ce duce la casarea parțială a deciziei instanței de apel, cu dispunerea excluderii aplicării prevederilor art.90 Cod penal în privința inculpatului.

8. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct.1), 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

DECIDE :

Respinge, ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de avocatul Chiosa Serghei în numele inculpatului împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 decembrie 2021.

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Devder Djulieta, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 decembrie 2021 și sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 30 iulie 2020, în cauza penală în privința lui *Șcerbina Ivan xxx*, în latura penală în partea modului de executare a pedepsei, cu rejudecarea cauzei în această parte și pronunțarea unei noi hotărâri prin care dispune excluderea aplicării prevederilor art.90 Cod penal în privința inculpatului.

Termenul executării pedepsei urmează a fi calculat din momentul reținerii inculpatului.

În rest dispozițiile hotărârilor atacate se mențin.

Decizia este irevocabilă, pronunțată motivat la 08 decembrie 2022.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Bejenaru Iurie

Burduh Victor